

С Т А Н О В И Щ Е

на проф. д-р инж. Ангел Сотиров Смрикаров
за дисертационния труд
на маг. Стоян Съйков Съев
на тема:

„Web базираните технологии –
средство за оптимизиране на обучението“
(Web 2.0 технологиите в подпомагането на проектно-базираното учене)
за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
по научната специалност
„Педагогика“
(Теория на възпитанието и дидактика –
Образователни и информационни технологии)

1. Общо описание на дисертационния труд и на приложенияте към него материали

Дисертационният труд е с обем 180 страници и съдържа увод, пет глави, заключение и списък на използваните източници - 83 заглавия, от които 35 на кирилица и 48 на латиница. Приложенията към дисертацията са с обем 35 страници.

Представени са също автореферат с обем 45 стр. и списък с 16 публикации, пряко свързани с темата на дисертационния труд.

Структурата и съдържанието на дисертацията, автореферата и приложенияте материали отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

2. Актуалност на проблема

Образованието е бъдещето на един народ, но какво е бъдещето на образованието? Отговор на този въпрос се съдържа в Стратегия "Европа 2020", разработена и приета от Европейската комисия като продължение на Лисабонската стратегия, която предвижда интензивно развитие на информационното общество като цяло и, в частност, на иновационните образователни технологии, като основен инструмент за значително повишаване ефективността на образователната система чрез адаптирането ѝ към дигиталното поколение. В този смисъл, проблемът, на решаването на който е посветена дисертацията, безусловно е актуален, тъй като традиционният модел на обучение във висшите учебни заведения, който е базиран на предаването на знания и запаметяването и възпроизвеждането им от студентите, вече влиза в сериозен конфликт с очакванията на, „израслото в интернет“, поколение.

3. Познание на състоянието на проблема

Степента на познаването на състоянието на проблема от докторанта се вижда от съдържанието на увода, първа и втора глава.

В **увода** е описан проблемът, на решаването на който е посветена дисертацията и е обоснована неговата актуалност. В него е формулирана хипотезата, че проектно-базираният подход, в съчетание с възможностите на социалните медии, е значително по-ефективен от традиционния трансмисионен модел на университетско обучение при

реализирането на целите на конкретен курс и формирането на уменията на 21 век като цяло.

В първа глава **„Уменията на 21 век и студентите на 21 век“** се разглеждат уменията за учене и иновации, както и тези за живот и кариера в настоящия век. Очертан е профилът на студентите от дигиталното поколение. Направен е теоретичен анализ на проектно-базираното обучение. Разкрита е същността на понятието учебен проект.

Във втора глава **„Характеристики и оценка на педагогическите възможности на Уеб 2.0 технологиите в условията на проектно-базирано обучение“** са представени избраните за използване в настоящото изследване Уеб 2.0 технологии: Flickr, блог, уики, онлайн форум и видкаст. Направеният литературен обзор на педагогическите характеристики и възможности на Уеб 2.0 технологиите, съчетани с проектно-базирания подход на обучение, завършва с изводи, основният от които е, че както теоретиците на електронното обучение 2.0 предсказват, интегрирането на Уеб 2.0 технологиите в полето на висшето образование играе ролята на катализатор на парадигмална промяна: от инструментни към конструктивистки тип обучение.

4. Подход и решение на проблема

Използваният от докторанта подход и предложеното от него решение на проблема са представени в трета, четвърта и пета глава.

В трета глава **„Методология и организация на емпиричното изследване“** е представена методологията на изследването, в която са комбинирани качествени и количествени методи за събиране на информация. Описани са организацията и провеждането на емпиричното изследване. Дадени са методите за събиране на емпирични данни и за тяхната обработка.

В четвърта глава **„Изследване на интегрирането на Уеб 2.0 технологии и проектно базираното обучение в курс от смесен тип (анализ на резултатите)“** са представени изследванията, проведени със студенти, участвали в курса по „Информационни и комуникационни технологии в социалната работа“. Направен е анализ на проведените анкетни проучвания със студенти и преподаватели, участващи в курса, както и анализ на резултатите от експертната оценка. Направена е и триангулация между мненията на трите изследвани групи.

В пета глава **„Педагогически модел на университетски курс, базиран на интеграцията на Уеб 2.0 технологиите и проектно обучение в смесен курс“** са описани отделните стъпки на алгоритъма на провеждане на курса и последователността на интегрирането на отделните технологии, както и организирането им в общ проект, който продължава през целия курс.

В **Заклучението** се дадени насоки за бъдещата работа, насочена към интеграцията на Уеб 2.0 технологиите и проектно-базираното обучение с цел - превръщането им от изолирани експерименти в тенденция, т.е. в интегрален елемент на образователния процес.

5. Достоверност на получените резултати

Докторантът показва добро познаване на състоянието на проблема и използва съвременни методи и средства при решаването му. Това, както и обвързаността на дисертацията с мащабни проекти, финансирани от национални и европейски програми, които са

оценявани от експерти в областта, дава основание да се направи изводът, че получените резултати са достоверни.

6. Автореферат

Авторефератът е написан съгласно изискванията и дава достатъчно ясна и точна представа за предложеното от докторанта решение на проблема и за използваните методи и средства при решаване на поставените задачи. В него са включени съществените елементи от дисертационния труд, приносите и публикациите по дисертацията.

7. Основни приноси

Резултатите от проведените в съответствие с целта и задачите на дисертационния труд теоретични и експериментални изследвания се свеждат до следните основни приноси:

- Чрез проучване, анализ и авторска интерпретация на научната литература е дефинирано сечението на „проектно-базираното учене“ и „ученето с помощта на Уеб 2.0 технологии“ като теоретична основа за дизайн на университетски курс.

- Дефинираното сечение е използвано за:

- адаптиране на разработен по друг НИ проект педагогически модел на дизайн на университетски курс от смесен тип.
- оценка на неговата ефективност по отношение на формиране на уменията на младите хора за живот и кариера през XXI-ви век.

- Педагогическият модел е приложен успешно при провеждане на курс за подготовка на студенти от специалност „Социални дейности“.

- Направен е анализ и оценка на събраните преди и след апробирането на модела данни.

- Резултатите от анализа и оценката на данните са използвани за усъвършенстване на модела.

- Предложен е инструментариум за оценка на модела от участниците в процеса на обучението.

- Предложен е инструментариум за оценка на модела и постигнатите чрез него учебни резултати от външни експерти.

- Направени са изводи и са дадени конкретни предложения и препоръки за използване на педагогическия модел на дизайн на курс от смесен тип, т.е. използването на Уеб 2.0 технологии и проектно-базирано обучение, в практиката.

8. Личен принос на автора

Всички, изложени в дисертацията и публикациите, резултати са личен принос на докторанта. Доказателство за това е и съотношението между самостоятелните му публикации и тези, които са в съавторство – то е почти 2:1.

9. Публикации по темата на дисертацията.

Основните резултати от работата на докторанта са предмет на общо 16 публикации, от които: 2 глави от книги, 1 студия, 11 доклада и 2 статии. 12 от публикациите са самостоятелни, а 7 са в съавторство. 1 публикация е на английски език, а останалите - на български.

7 публикации (главите от книги, студията, 4 доклада и статии) са цитирани общо 18 пъти, а 3 са свалени от WEB-базираното списание за

електронно обучение на Софийския университет, в което са публикувани, общо 2416 пъти, което е показател за тяхното качество.

10. Използване на получените резултати в практиката

Дисертационното изследване е реализирано при изпълнението на проект „WebWise: Web 2.0 supported Higher Education Institutional Learning Scenarios for Collaborative Learning“, в който са участвали организации от Англия, България, Германия, Гърция и Словения. Получените от докторанта резултати са използвани успешно и в някои от проектите, споменати в т.13.

11. Критични бележки и препоръки по дисертацията

Краткото описание на съдържанието на отделните глави, което е в увода, следва да бъде оформено като анотация и изнесено на първа позиция.

По-логично е, целта и задачите на изследването да бъдат след изводите, направени в резултат на обзора, а не в увода на дисертацията.

Желателно е да се уеднакви начинът на изписване на Web 2.0 технологиите – в темата на дисертацията се използва английският термин, а в записката – и българският.

На места е използвано е 1-во лице, мн.ч. („нашето предвиждане“, „Ние предполагаме“), което би следвало да се избягва в научни трудове.

Фигурите и таблиците в дисертацията не са номерирани и нямат пояснителен текст.

Препоръчвам на докторанта да си направи профил в Google Scholar, за да получава достоверна текуща информация за цитирането на негови публикации от други автори.

12. Критични бележки и препоръки по автореферата

Обемът (45 стр.) надвишава общоприетия, но това се дължи основно на използването на Line spacing 1,5 lines.

Приносителите в автореферата би следвало да са така формулирани, че да става ясно, че всяка от задачите в 1-ва глава е изпълнена. Един такъв вариант на приносителите е предложен в т. 7.

Добре би било в края на автореферата да има и резюме на английски език.

Препоръчвам на докторанта в следващите си научни публикации да използва повече таблици и графики за онагледяване на постигнатите резултати.

13. Други

Докторантът е бил на специализация по програма Еразъм в Института по образованието към Лондонския университет, където се е занимавал основно с изследване и развитие на информационните и комуникационни технологии в образованието.

Участвал е активно в няколко проекта, имащи пряко отношение към областта, в която е дисертацията му. Проектите са финансирани от национални и европейски фондове и програми, а именно: Фонд „Научни изследвания“, Програма „Учене през целия живот“ на ЕС, подпрограма „Леонардо да Винчи“, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, Оперативна програма „Административен капацитет“, Education, Audiovisual and Culture Executive Agency и др.

14. Заключение

Считам, че представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение и му давам обща положителна оценка.

Предлагам на маг. Стоян Съйков Съев да бъде присъдена образователната и научна степен "**доктор**" по научната специалност Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Образователни и информационни технологии).

Член на НЖ:

/проф. д-р А. Смрикаров/

27.06.2016 г.